

en toren te Hamburg (3 Juli 1906) levert daarvan een voorbeeld. De oorzaak was het ter plaatse soldeeren van de koperen platen der buitenbedekking van den houten, 93 M. hoogen toren ; de onmiddellijk uitgebroken brand was slechts oogenschijnlijk bedwongen, maar had in werkelijkheid het houtwerk intensiever, dan men meende, aangetast ; en trad daardoor onverwachts met hevigheid opnieuw in. Het ongeluk kostte den torenwachter het leven, en een viertal boven werkzame personen ontkwamen met het grootste gevaar. Schaden ten bedrage van $1\frac{1}{2}$ millioen Mark werden aangericht — toren en kerk niet medegerekend. Het bedwingen van den brand was ten eenenmale onmogelijk, en wel ten duidelijkste blijkt hieruit, dat elk gebouw van bijzondere hoogte voor zijn omgeving een groot gevaar oplevert, zoodat hun aantal beperkt moet blijven tot torens en monumentale gebouwen en deze met de uiterste zorgvuldigheid moeten worden beveiligd. ¹⁾

---

§ 6. HET WATER.

Water voor de brandspuiten onttrekt men aan grachten en singels, aan open water in één woord, waartoe ook de brandputten, die met open water in vrije verbinding staan, gerekend kunnen worden, zooals o. a. te Amsterdam ter plaatse van de gedempte grachten veelal behouden zijn. Men onttrekt het ook aan z. g. Stang's putten, welputten, die als het ware van een kleine prise d'eau voorzien zijn.

Het gebruik van de waterleiding, om de spuiten te voeden, komt zelden voor. Indien dit zóó geschiedt, dat het water met vol verhang uitstroomt in den bak der perspomp, of een stoomspuit het met kracht aanzuigt, dan vermindert men den druk voor de naburige brandkranen ten zeerste. Tot dezen maatregel moet men daarentegen zijn toevlucht wel nemen, waar, zooals bij voorbeeld in de hoogere gedeelten van Hilversum, geen ander water dan uit de brandkranen beschikbaar is, maar de druk der waterleiding op zich zelf ook onvoldoende is om mee te blusschen ; of wanneer de stralen op de brandkranen onvoldoende

¹⁾ Tijdens het afdrukken werd te Rotterdam een brandleiding voor leidingwater in den toren van de Groote Kerk in gebruik gesteld, welke een hoogte van 60 Meter bereikt, en waarop zoowel de stoomspuit kan worden aangesloten als een electrocentrifugaalpomp gedreven door de gemeentelijke electrische centrale.